

Pohled z Holého vrchu u Okounova na Javor. Někde tady možná vstavač nachový dodnes přezívá. 5. 5. 2018. Foto Přemysl Tájek.

Poznámky k výskytu vstavače nachového a cvrčivce révového v Karlovarském kraji

Vít Zavadil, ENKI, o. p. s., Třeboň

S velkým zájmem jsem si přečetl v Arnice 1/2022 články o novém druhu orchideje pro Karlovarský kraj – vstavači nachovém a o rozšíření cvrčivce révového v Karlovarském kraji. Rád bych touto cestou informoval o historickém nálezu vstavače nachového v kvadrátu 5644. Pravda, již za hranicí Karlovarského kraje, ale v nepatrné vzdálenosti – menší než 1 km. A také o zjištění cvrčivce révového dále na západ.

Vstavač nachový (*Orchis purpurea*) nalezla moje matka Bohuslava Zavadilová na Holém kopci nad Okounovem někdy v polovině 60. let minulého století. Dnes je tento pahorek z velké části zarostlý náletem, ale ještě v 80. letech minulého století se zde souvisle vyskytovaly stepní trávníky. Pokud se dobře pamatují, jednotlivé rostliny vstavače nachového jsme nacházeli i východně a jihovýchodně od Holého kopce na úbočí vrchu Javoru. Dnes se zde nalézá obora Javor. Louky v oboře jsou pravidelně koseny, což by mohlo dávat naději na znovuobjevení tohoto druhu zde. Kvadrát 5644 tedy byl obsazen tímto druhem již v 60. letech minulého století. Ale mezi Květnovou a Damicemi (kvadrát 5643), což by patrně mohlo být alespoň přibližné místo, které je popsáno v Arnice (Nunvář 2022), jsme jindy (ale opět v 60. letech

minulého století) našli veliký mohutný vstavač, který ještě nekvetl. Matka se tehdy nekvetoucí orchidejí neodvažovala určit. Při současných znalostech se domnívám, že by se o vstavač nachový mohlo jednat rovněž. V následujícím roce jsme lokalitu opět navštívili, ale místo s výskytem mohutné orchideje bylo rozrýváno bagrem v rámci meliorace louky. Později jsme již zde po vstavači nachovém nepátrali, považovali jsme lokalitu za zničenou. Je potěšitelné, že populace orchidejí mezi Ostrovem a Damicemi přežila. S určitou dávkou odvahy bychom tedy mohli označit i kvadrát 5643 za obsazený vstavačem nachovým již v minulém století.

Druhá poznámka bude velmi stručná: Cvrčivec révový je rozšířen ještě více na západ, než ukazuje mapka článku v Arnice 1/2022 (Chocheľ 2022). V letech 2021 a 2022 jsem jej zaznamenal v počtu několika jedinců v dole Jiří v kvadrátu 5742 severovýchodně od Královského Poříčí. ■

Literatura:

Chocheľ M. (2022): Cvrčivec révový – nový přírůstek entomofauny Karlovarska. – Arnika, přírodou a historií Karlovarského kraje 1/2022: 23–25.

Nunvář J. (2022): Vstavač nachový – nový druh orchideje pro Karlovarský kraj. – Arnika, přírodou a historií Karlovarského kraje 1/2022: 2–4.